

EL NÒDUL QUE VOLIA PASSAR DESAPERCEBUT, PERÒ LA CITOLOGIA PARLA I ELS MARCADORS ACOMPANYEN.

Stephany Noemi Alava Ullón; Cristina Pariente Conde; Carme Dinàres Fernández

Hospital Universitari Vall d'Hebron; Barcelona

Introducció

Els tumors germinals testiculars són les neoplàsies malignes més freqüents en homes joves. En general, tenen bon pronòstic, tot i que poden presentar recaigudes atípiques. El seguiment clínic i radiològic és clau, especialment quan els marcadors tumorals sèrics resulten negatius. En aquest context, la citologia obtinguda mitjançant punció aspiració amb agulla fina (PAAF) pot ser decisiva. Aquest article descriu un cas real resolt al nostre centre, posteriorment compartit com a repte diagnòstic entre hospitals en el marc d'una roda formativa. L'objectiu era que els professionals, basant-se en les imatges citològiques i les dades clíniques, poguessin deduir el diagnòstic final.

Cas clínic / Material i mètodes

Home de 32 anys amb antecedents d'orquiectomia radical per tumor germinal testicular mixt (70% seminoma i 30% carcinoma embrionari) l'any 2020. Posteriorment, va presentar una recaiguda pulmonar amb marcadors tumorals negatius. Va rebre tractament amb quimioteràpia, amb bona resposta: dos dels tres nòduls es van resoldre i el tercer es va reduir.

En un TAC de control l'any 2021 es va detectar un nou nòdul de 8 mm al lòbul mitjà, amb aspecte subpleural puntiforme. Es va realitzar PAAF guiada per TC per estudi citològic. Les mostres es van processar amb tècniques de coloració Diff-Quick, Papanicolaou i citologia líquida. A continuació es va realitzar un estudi immunocitoquímic sobre les extensions.

Resultats

Citologia: Les extensions mostraven cèl·lules tumorals aïllades i en petits grups, de mida mitjana-gran, amb nucli arrodonit, cromatina fina i nuclèol evident. El citoplasma era escàs i no es veien característiques glandulars ni patrons limfoides.

Diagnòstic diferencial proposats:

1. Metàstasi de tumor germinal: seminoma
2. Metàstasi de tumor germinal: carcinoma embrionari
3. Limfoma anaplàsic de cèl·lules grans

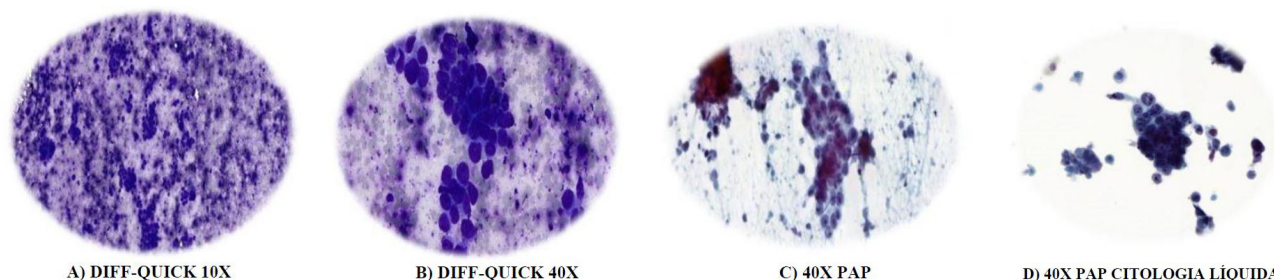

Figura 1. A) DIFF-QUICK 10X, B) DIFF-QUICK 40X, C) 40X PAP i D) 40X OAO CITOLOGIA LÍQUIDA.

EL NÒDUL QUE VOLIA PASSAR DESAPERCEBUT, PERÒ LA CITOLOGIA PARLA I ELS MARCADORS ACOMPANYEN.

Immunohistoquímica: L'estudi immunocitoquímic va incloure:

- PLAP: positiu
- OCT4: positiu nuclear intens
- CD30: negatiu
- CK AE1/AE3: negatiu

Els marcadors PLAP i OCT4 són típics de tumors germinals, especialment de seminoma. L'absència de CD30 i de citoqueratines AE1/AE3 descarta carcinoma embrionari i limfoma anaplàsic, respectivament.

PROVES COMPLEMENTARIES

- a) CD30
- b) CK AE1/AE3
- c) PLAP
- d) OCT4

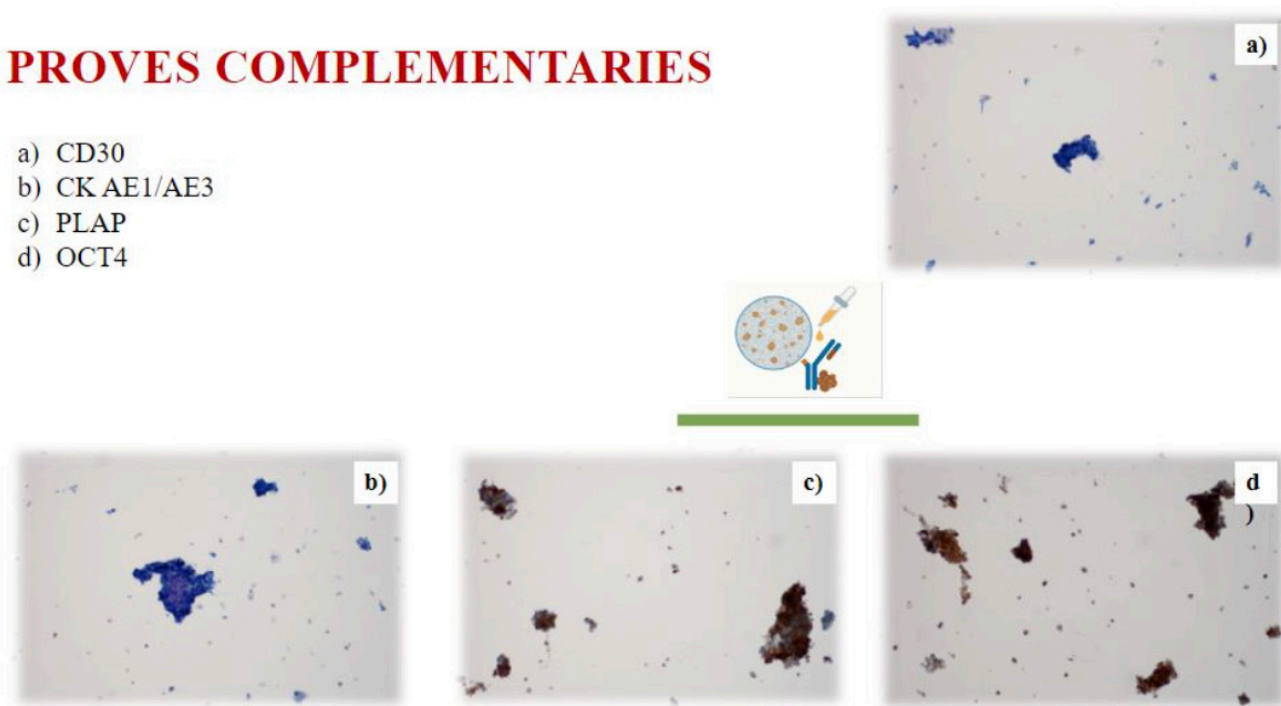

Figura 2. Proves complementaries.

Diagnòstic final: Metàstasi de Tumor Germinal compatible amb Seminoma.

Discussió i conclusions

Aquest cas mostra com un petit nòdul pulmonar pot amagar una lesió metastàtica significativa, fins i tot en absència de marcadors tumorals positius.

La PAAF guiada per TC va ser fonamental per obtenir material citològic, i la combinació amb tècniques immunocitoquímiques va permetre un diagnòstic específic i acurat.

En conclusió, la citologia pot parlar amb força. I quan es combina amb immunohistoquímica i context clínic, pot convertir-se en una eina insubstituïble per revelar allò que, aparentment, volia passar desapercebut. ■

Bibliografia

1. Moch H, Cubilla AL, Humphrey PA, Reuter VE, Ulbright TM. The 2016 WHO classification of tumours of the urinary system and male genital organs—Part A: Renal, penile, and testicular tumours. Eur Urol. 2016;70(1):93–105.
2. Ulbright TM. Germ cell tumors of the gonads: a selective review emphasizing problems in differential diagnosis, newly appreciated, and controversial issues. Mod Pathol. 2005;18(S2):S61–S79.
3. Bégin LR, Eskandari J, Joncas J, Panasci L. Immunohistochemical analysis of PLAP, OCT4 and CD30 in testicular germ cell tumors. Hum Pathol. 1988;19(4):397–402.
4. Fetsch PA, Abati A. Cytologic findings in metastatic seminoma: A review of 24 cases. Diagn Cytopathol. 2001;24(2):87–92.
5. Seminoma. PathologyOutlines.com. Testis & paratestis – seminomas. [Cited June 2025]. Disponible a: Pathology Outlines